

Założenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Zagraniczni inwestorzy, którzy chcą rozpocząć działalność w Polsce z reguły zadają następujące pytania:

- Jakie rodzaje spółek można zarejestrować w Polsce?
- Czy istnieją ograniczenia dotyczące kapitału zagranicznego?
- Czy są wymagania dotyczące ilości wspólników i członków organów spółki?

W tym dokumencie skoncentrujemy się na wymaganiach związanych z najbardziej rozpowszechnioną spółką: spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (Sp. z o.o.).

1. Zarys ogólny

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej określana jako „Spółka”) jest najpopularniejszą spółką handlową w Polsce. Może być utworzona przez jednego bądź więcej wspólników, jednak nie może być zawiązana wyłącznie przez inną jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki; jednak muszą wnieść do spółki kapitał zakładowy, wynoszący co najmniej 5.000 zł. Spółka odpowiada za swoje zobowiązania własnym majątkiem. Jest również podatnikiem podatku CIT.

Dla założenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością konieczne są następujące czynności:

- sporządzenie umowy Spółki w formie aktu notarialnego,
- wpłacenie całego kapitału zakładowego spółki przed jej rejestracją,
- powołanie organów spółki,
- rejestracja w rejestrze przedsiębiorców.

Z chwilą rejestracji w rejestrze przedsiębiorców spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nabywa osobowość prawną. Jednak w okresie do 6 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o rejestrację spółka może działać jako tzw. „spółka w organizacji”, ze zdolnością do zawierania ważnych umów, choć w praktyce jej działalność może być utrudniona.

2. Rejestracja

- (a) Pierwszym krokiem do zarejestrowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest sporządzenie umowy spółki (w przypadku spółki jednoosobowej jest to akt założycielski) w formie aktu notarialnego (przed notariuszem w Polsce), jak również oświadczenia o objęciu udziałów. Zarówno umowa spółki jak i oświadczenie mogą być podpisane bezpośrednio przez wspólników bądź przez ich pełnomocników – w tym wypadku konieczne jest pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego.

Umowa spółki powinna zawierać:

- nazwę i siedzibę Spółki,
- określenie przedmiotu działalności spółki, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), zasadniczo podobnej do międzynarodowej klasyfikacji NACE,
- czas trwania Spółki - wtedy gdy Spółka została ustanowiona na czas określony (zasadą jest powołanie na czas nieoznaczony),
- wysokość kapitału zakładowego,
- postanowienie stwierdzające czy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział,
- ilość i wartość nominalną udziałów objętych przez każdego wspólnika.

Praktyką jest, że akt notarialny zawiera, oprócz umowy spółki, również uchwałę w sprawie powołania pierwszego Zarządu Spółki.

Akt notarialny sporządzany jest w języku polskim i z tego względu, jeśli osoby podpisujące dokument nie znają języka polskiego, notariusz wymaga obecności tłumacza przysięgłego, aby mieć pewność, że strony rozumieją treść dokumentu, który podpisują (tłumacz przysięgły jest to osoba posiadająca specjalne zaświadczenie potwierdzające, że jest on/ona wpisana na listę tłumaczy prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości). Natomiast jeżeli jednym ze wspólników jest osoba prawna, wymagany jest odpis z właściwego rejestru przedsiębiorców, z którego wynika umocowanie osoby podpisującej akt do reprezentowania wspólnika.

Zalecamy również aby przy okazji wizyty u notariusza nowo wybrani członkowie Zarządu złożyli wzór podpisu poświadczony przez notariusza - jest on wymagany w dalszym toku procedury rejestracyjnej Spółki.

- (b) Następnym krokiem jest wniesienie wkładów na kapitał zakładowy Spółki, w następstwie czego wszyscy członkowie Zarządu podpisują pisemne oświadczenie, w którym potwierdzają, że wkłady na pokrycie kapitału zakładowego spółki zostały w całości wniesione.
- (c) Na koniec sporządzany jest wniosek o zarejestrowanie Spółki przez Sąd Rejonowy w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Wniosek jest przygotowywany na specjalnych formularzach, do których wymagane są określone załączniki, obejmujące:
- umowę spółki,
 - oświadczenie podpisane przez wszystkich członków Zarządu potwierdzające, że wkłady na pokrycie kapitału zakładowego zostały w całości wniesione,
 - listę wspólników podpisaną przez wszystkich członków Zarządu,
 - poświadczony notarialnie wzory podpisów członków Zarządu,
 - imiona, nazwiska oraz adresy członków Zarządu.
- (d) Oprócz rejestracji Spółki wymagane jest również uzyskanie numeru REGON nadawanego przez Główny Urząd Statystyczny oraz Numeru Identyfikacji Podatkowej (NIP) nadawanego przez właściwy Urząd Skarbowy. Po uzyskaniu tych dokumentów Spółka jest zobowiązana zgłosić je do sądu rejestrowego.

3. Umowa spółki

Umowa spółki może być ograniczona jedynie do kilku klauzul dotyczących kwestii wskazanych w punkcie 2 (a) niniejszego dokumentu, jednakże może również regulować wiele innych kwestii. Zalecamy aby zasady zarządu Spółką były określone szczegółowo i przewidywały dokładnie sprecyzowany rozdział uprawnień Zarządu, Zgromadzenia Wspólników oraz Rady Nadzorczej (jeżeli jest ustanowiona). Co do zasady, dla określonych decyzji Zarządu konieczna jest zgoda Zgromadzenia Wspólników. Zakres decyzji, które wymagają zgody Zgromadzenia Wspólników powinien być wskazany w umowie Spółki. Dodatkowo zalecamy uwzględnienie w umowie pewnych rozwiązań, które mogą wspomóc funkcjonowanie Spółki, jak również zredukować koszty.

(a) Nazwa Spółki, siedziba oraz przedmiot działalności

Umowa spółki powinna zawierać nazwę Spółki, jej siedzibę oraz przedmiot działalności. Zwracamy uwagę, że przedmiot działalności Spółki powinien być określony zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), zasadniczo podobną do międzynarodowej klasyfikacji NACE.

Zwracamy uwagę, że wspólnicy mają swobodę wyboru nazwy Spółki, jednak nazwa ta musi dostatecznie odróżniać się od nazw innych podmiotów działających na tym samym rynku co Spółka. Nazwa Spółki powinna zawierać sformułowanie "Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" bądź skrót "Sp. z o.o." lub „Spółka z o.o.”.

(b) Kapitał zakładowy, wartość udziału

Minimalny kapitał zakładowy wynosi 5.000 złotych (wg kursu z 1 lipca 2009 r.: około 1.130 euro) i może zostać pokryty wkładami pieniężnymi bądź niepieniężnymi.

Minimalna wartość jednego udziału wynosi 50 złotych. Kapitał zakładowy jest podzielony na udziały o równej bądź nierównej wartości. Umowa spółki powinna określać, czy wspólnicy mogą posiadać jeden czy więcej udziałów. W przypadku gdy wspólnicy mogą posiadać więcej niż jeden udział, powinny być one równe oraz niepodzielne.

(c) Podwyższenie kapitału zakładowego

Umowa spółki może zawierać postanowienie, że podwyższenie kapitału zakładowego w określonym czasie i o wartość nie przekraczającą określonej kwoty nie będzie wymagać uchwały Zgromadzenia Wspólników. Takie rozwiązanie pozwoli na podwyższenie kapitału zakładowego bez konieczności odbywania Zgromadzenia Wspólników oraz zmiany umowy spółki, co oznacza uniknięcie kosztów notarialnych z tym związanych.

(d) Dopłaty

Dodatkowo umowa spółki może wprowadzać możliwość zobligowania Wspólników – w drodze uchwały Zgromadzenia Wspólników – do wniesienia tzw. dopłat, do kwoty określonej w umowie. Dopłaty nie stają się częścią kapitału zakładowego i mogą zastać zwrócone w drodze odpowiedniej uchwały Zgromadzenia Wspólników pod warunkiem, że są spełnione określone wymagania dotyczące sytuacji finansowej Spółki.

(e) Dywidenda

Dywidenda, co do zasady, może być wypłacana Wspólnikom raz w roku, po uprzednim zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego. Jednakże umowa spółki może zawierać możliwość wypłacenia zaliczki na poczet dywidendy po spełnieniu określonych warunków określonych przez przepisy. Taka wypłata zaliczki na poczet dywidendy, jeżeli jest przewidziana w umowie, następuje na podstawie uchwały Zarządu.

(f) Zarząd Spółki

Może składać się z jednego lub kilku członków powołanych na rok lub kilka lat bądź na czas nieokreślony. Umowa spółki może przewidywać różne sposoby reprezentacji Spółki. Na przykład, w przypadku kilkuosobowego Zarządu, Spółka może być reprezentowana przez:

- jednego członka Zarządu
- Prezesa Zarządu (zwykli członkowie Zarządu są uprawnieni do reprezentowania jedynie wtedy gdy działają łącznie)
- dwóch lub więcej członków Zarządu działających łącznie
- jednego członka Zarządu działającego łącznie z innym członkiem Zarządu lub z prokurentem.

Umowa spółki może również zawierać sformalizowane zasady dotyczące zwoływania Zarządu oraz podejmowania uchwał.

(g) Prokura

Zarząd może ustanowić tzw. prokurenta, który może samodzielnie reprezentować Spółkę, z wyjątkiem zbycia oraz obciążenia nieruchomości. Prokura powinna być wpisana w rejestrze przedsiębiorców.

(h) Rada Nadzorcza

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może posiadać Radę Nadzorczą (lub komisję rewizyjną), której umowa spółki może przyznawać określone uprawnienia kontrolne. Rada Nadzorcza może być również przydatna w przypadku zawierania umów pomiędzy członkami Zarządu oraz Spółką: w takich sytuacjach, gdy nie ma Rady Nadzorczej, Spółka może być reprezentowana jedynie przez pełnomocnika powołanego przez Zgromadzenie Wspólników. W spółkach, w których kapitał zakładowy przewyższa kwotę 500.000 zł i wspólników jest więcej niż 25 obowiązkowe jest ustanowienie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej.

(i) Zgromadzenie Wspólników

Zgodnie z kodeksem spółek handlowych, następujące sprawy, między innymi, wymagają uchwały Zgromadzenia Wspólników:

- (1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, sprawozdania finansowego za poprzedni rok oraz udzielenie absolutorium

- członkom Zarządu (i Rady Nadzorczej – jeżeli jest ustanowiona) z wykonania ich obowiązków;
- (2) podział zysków oraz pokrycie strat;
 - (3) postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;
 - (4) zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub zorganizowanej jego części, jak również ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
 - (5) zwrot dopłat (jeżeli są dopuszczone przez umowę spółki);
 - (6) zawarcie umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy, z bądź na rzecz członków Zarządu, prokurentów albo likwidatorów;
 - (7) nabycie oraz zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości – jednakże umowa spółki może stanowić, iż do tych czynności nie jest konieczna zgoda Zgromadzenia Wspólników;
 - (8) zawarcie umowy o nabycie nieruchomości, udziału w nieruchomości lub środków trwałych za cenę przewyższającą ¼ kapitału zakładowego Spółki, jednakże nie niższą niż 50.000 zł, przed upływem dwóch lat od zarejestrowania Spółki – chyba że taka umowa została przewidziana w umowie spółki;
 - (9) inne sprawy, które w umowie spółki zostały zarezerwowane do kompetencji Zgromadzenia Wspólników;

Należy zauważyć, że w powyższym zakresie umowa zawarta bez wymaganej zgody Zgromadzenia Wspólników będzie nieważna.

Kodeks spółek handlowych stanowi również, że zawarcie umowy o wartości 2-krotnie przewyższającej kapitał zakładowy Spółki wymaga zgody Zgromadzenia Wspólników. Jednakże w tym przypadku umowa zawarta bez wymaganej zgody Zgromadzenia będzie ważna, natomiast członkowie Zarządu będą odpowiedzialni w stosunku do Spółki za spowodowaną tym szkodę. W umowie spółki to ograniczenie może zostać wyłączone.

Zgodnie z kodeksem spółek handlowych, zaproszenie do udziału w Zgromadzeniu Wspólników powinno być wysłane przynajmniej dwa tygodnie przed datą Zgromadzenia listem poleconym, pocztą kurierską lub – przy wcześniejszej zgodzie określonego Wspólnika – pocztą elektroniczną.

Na podstawie kodeksu spółek handlowych, Zgromadzenia Wspólników odbywają się w siedzibie Spółki; inne miejsca powinny być wskazane w umowie spółki lub przez Zgromadzenie Wspólników (oczywiście, Zgromadzenie może zawsze odbyć się z udziałem pełnomocników Wspólników działających na podstawie stosownego pełnomocnictwa).

(j) Sprzedaż udziałów, podwyższenie kapitału zakładowego – prawo pierwokupu.

Zgodnie z kodeksem spółek handlowych w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego Wspólnikom przysługuje prawo pierwszeństwa, które jednakże może być wyłączone przez umowę spółki lub uchwałę Wspólników. Natomiast w przypadku sprzedaży udziałów w umowie spółki może być ustanowione prawo pierwokupu.

(k) inne kwestie

Umowa spółki może zawierać również inne postanowienia istotne dla Wspólników, dotyczące na przykład:

- zasad umorzenia udziałów,
- interesów konkurencyjnych pomiędzy udziałowcami,
- rozwiązywania sporów, w tym klauzul arbitrażowych,
- zasad podziału majątku przy likwidacji Spółki,
- przywilejów w zakresie dywidend, liczby głosów przypadających na jeden udział lub podziału majątku przy likwidacji Spółki,
- zasad określających reguły dziedziczenia udziałów.

* * *

Jeżeli planują Państwo zarejestrowanie Spółki lub potrzebują porady związanej z innymi sprawami dotyczącymi przedsiębiorstwa prosimy o kontakt z autorami tego artykułu:

Adam Morawski, Managing Partner

Tel: (+48) 22 861 21 21

E-mail: adam@amorawski.eu

Eliza Ostropolska, Associate

Tel: (+48) 22 861 21 21

E-mail: e.ostropolska@amorawski.eu

Pragniemy podkreślić, iż informacje zawarte w niniejszym dokumencie są prawdziwe i aktualne w chwili skierowania do publikacji, jednak nie stanowią one porady prawnej. Szczegółowej porady mogą udzielić nasi prawnicy wyłącznie w odpowiedzi na konkretne zapytanie oraz w odniesieniu do określonego stanu faktycznego.